

ΛΕΛΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ: ΜΙΑ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

από το ΔΙΑΧΡΟΝΟ ΘΕΑΤΡΟ της Μαίρης Βιδάλη.

Η θεατρική τέχνη για πολλούς είναι μια πολυτέλεια περιττή. Ίσως σε αυτό φταίει το άθλιο σύστημα της παιδείας μας. Ίσως η απομάκρυνσή μας από το χρήσιμο και οι αλλαγές στις συνθήκες της ζωής μας κούρασαν και τους συγγραφείς που απομακρύνονται ολοένα από την βαθιά έγνοια για την μοίρα του ανθρώπου, όπως έλεγε κι ο Μινωτής. Σώπασε λοιπόν ο διάλογος με το άγνωστο, όπως σώπασε και η δημοκρατία σκεπασμένη από τον άκρατο υλισμό. Όμως δίχως την τέχνη αυτή, τα οχυρά της δικαιοσύνης, της έρευνας και της γνώσης καταρρέουν και ο άνθρωπος βουλιάζει στην κινούμενη άμμο της παγκόσμιας οικονομίας, οδηγώντας μοιραία σ' έναν μηδενισμό δίχως ελπίδα. Σκοπός λοιπόν της τέχνης είναι να μην αφήσει τον άνθρωπο να αποσυρθεί από τη ζωή, ενάντια σε κάθε αυξανόμενο μηχανικό πολιτισμό. Υπάρχουν πολλά είδη στο θέατρο που εξυπηρετούν τις εκφάνσεις του βίου μας από την ψυχαγωγία, την διασκέδαση, την συγκίνηση, το ερωτικό πάθος, το δράμα. Υπάρχουν όμως και τα άλλα έργα, αυτά που ξεπερνούν το στάδιο αυτό και γίνονται αναγκαία. Ένα τέτοιο έργο παρακολούθησα σήμερα το βράδυ. Και γράφω αμέσως γιατί θέλω να διατηρήσω μέσα μου την κατάσταση και τα συναισθήματα που μου γέννησε η Μαίρη Βιδάλη, ερμηνεύοντας μια φυσιογνωμία της αντίστασης, την Λέλα Καραγιάννη. Ωραία. Στρατευμένη στην υπηρεσία της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας, μάνα. Μια παράσταση που βάζει σα στόχο να μας θυμίσει τον ζωντανό άνθρωπο. Τον καθαρό άνθρωπο, που χάθηκε στα χρόνια μας. Σπάνια είχα την χαρά να δω τόσο αισιόδοξο έργο. Όχι πως είναι ευχάριστο να βλέπεις τα πάθη των ελεύθερων πολιορκημένων τις κατοχής, ούτε και τα μαρτύρια μιας γυναίκας που μπορεί να σταθεί ακόμα και πάνω από τη φύση της. Και δεν εννοώ την γυναικεία αλλά την άλλη, την πιο ισχυρή, αυτή της μάνας, και να υψωθεί σαν πανανθρώπινο σύμβολο, τόσο ελληνικό γι αυτό και τόσο παγκόσμιο. Το αισιόδοξο βρίσκεται όχι πάνω στη σκηνή μα πίσω στις θέσεις των θεατών. Εκεί συμβαίνει το αληθινό θαύμα. Εκεί γεννιέται ένας νέος άνθρωπος κάθε βράδυ, που λησμονεί, όσα έμαθε, που αντιδρά σε όσα τον απομάκρυναν από τον ψυχισμό του, που ταυτίζεται σε ένα βαθμό και συγκλονίζεται από την ιστορία. Γι αυτό είναι αναγκαίο το έργο που συνέλαβε ο Γιώργος Α. Χριστοδούλου και που απέδωσε με αριστουργηματικό τρόπο η Μαίρη Βιδάλη σε λιτή και καιρία διδασκαλία της Γιώτας Κουνδουράκη. Η ίδια η ηθοποιός στην πιο μεστή παρουσία της οδηγεί την ηρωίδα που υποδύεται (σε πλήρη μεταμόρφωση) στην αυλακιά της μοίρας της, από την ξενισιασιά της παιδικής ηλικίας, στην υπεύθυνη νοσοκόμα του ερυθρού σταυρού εκεί που θα γνωρίσει τον σύζυγό της εθελοντή κι αυτόν, πληγωμένο αλλά περήφανο, έως την πλήρη μεταστροφή της σε μια αγέρωχη και γενναία μορφή. Το κουράγιο του βασανισμένου ανθρώπου που ξεπερνά το σώμα την ύλη και γίνεται σύμβολο. Η ερμηνεία της Μαίρης ήταν ανεξάντλητη και εξουθενωτική,

μα ταυτόχρονα καθαρή και ουσιώδης. Στη σκηνή δε που μέσα στην φυλακή θα γνωρίσει ένα νέο κορίτσι την Ηρώ Κωνσταντοπούλου (που αποτελεί την πρώτη μεγάλη επιτυχία της ηθοποιού) ο ρόλος γίνεται προσωπική υπόθεση σκορπώντας ρίγη συγκίνησης στους θεατές. Θυμήθηκα μια άλλη σκηνή αντίστοιχη που είχε συλλάβει ο μέγας Μίμης Τραϊφόρος στο θεατρικό του έργο Στουρνάρα 288, που η φτασμένη, μα νέα ακόμα, Σοφία Βέμπο συναντά την γριά πια και ξεχασμένη κάποτε φίρμα πρώτου μεγέθους Τζένη Μπλάνς, παιγμένη από την ίδια τη Βέμπο κι εκείνη της παραδίδει τη δάδα της τέχνης. Στην παράσταση λοιπόν τη σημερινή ο πρώτος ρόλος ήρθε να συναντήσει τον τωρινό στην ίδια ηθοποιό, σαν να παραλαμβάνει την ευλογία από την ίδια την ιστορία. Μια μοναδική στιγμή, ένα σπάνιο εύρημα, που το δημιούργησε η ίδια η ζωή. Η παράσταση που έστησαν η Μαίρη Βιδάλη και οι συνεργάτες της από τον ακούραστο Γιώργο Δανεσή και τα σοφά λειτουργικά βίντεο της Κατερίνας Μαντέλη έως την στρωτή και βαθιά σκηνική διδασκαλία της Γιώτας Κουνδουράκη, που κατάφερε δίχως σκηνικά να μας μεταφέρει με μαγικό τρόπο από το πιο πλούσιο σαλόνι ως τα κρατητήρια του τρίτου Ράιχ, κεντρίζοντας την φαντασία μας και τέλος την ασύλληπτη ερμηνεία της ίδιας της Μαίρης στην πιο ωραία στιγμή της καριέρας της κάνουν την θέαση του έργου όχι μόνο επιβεβλημένη αλλά και αναγκαία.

Ηλίας Μαλανδρής